

Feltet for socialt entreprenerskab

Kilde: Model udviklet af Johannes Meier og Christian Seif, ISE Business School

GODT/SKIDT ARBEJDSMILJØ – forskellen koster kassen. Dårligt arbejdsmiljø koster danske virksomheder 45 milliarder kroner om året, viser et notat for FTF, hovedorganisation for 450.000 offentligt og privat ansatte. - Fotos: Scanpix.

'Befolkningen forventer anstændighed'

Corporate Social Responsibility: Energiselskaber uden engagement i samfundet overlever ikke, fastslår norsk energiforsker og dansk erhvervsrådgiver.

Af Marianne Hartz Thomas, LivingWords

At måle og rapportere på sit CO₂ forbrug og at udvikle medarbejderpolitikker, der giver lidt ekstra til medarbejderne, er den eneste vej frem. For virksomhedernes sociale ansvar, det såkaldte Corporate Social Responsibility (CSR), bør være en integreret del af virksomhedens og især af energiselskabers rapportering til deres kunder, leverandører og andre interessenter, hvis de vil overleve i fremtiden.

Det mener en af de førende energiforskere i Norden, Atle Midttun fra Handelshøjskolen i Oslo.

– Energiselskaberne har en forpligtelse til at rapportere på den tredobbelte bundline – altså på både profit, medarbejdere og planeten. Historisk er denne branche født samfundsbevist i kraft af sit kooperative ejerskab. Historie

betyder, at branchen også har indflydelse på mange andre brancher. Og branchen har stor vægt i økonomien. I dag har alle behov for energi, og der er knyttet et stærkt politisk fokus til energiselskaberne. Det betyder, at befolkningen forventer anstændighed, siger Atle Midttun.

Vattenfall har rapporteret om CSR siden 2001, og nu barsler DONG Energy med sin første bæredygtighedsrapport. På den vis følger de to store energiselskaber trop med den generelle trend i samfundet. I følge Eksportbarometer CSR-rapporterer cirka hver fjerde danske virksomhed mod blot 12 procent for fire år siden.

Hvor er pionererne?

Den danske erhvervsrådgiver og forfatter Tania Ellis mener, at når det primært er de store energiselskaber, der arbejder med CSR, er det tegn på, at der generelt mangler pionerer på området.

– De energiselskaber, der virkelig kan tilbyde alternativer til vores konventionelle energikilder, vil også være dem, der vinder i fremtiden. Det overordnede pejlemærke, når det gælder CSR, er, at det skal være bæredygtigt.

Selskaberne skal spørge sig selv, om det de udvikler, skaber problemer for fremtidige generationer. Kan de svare nej til det spørgsmål, så er de virkelig på vej ind i en bæredygtig fremtid, siger Tania Ellis.

Aktivister i jakkesæt

Og der er mange måder at være socialt engageret, mener begge eksperter. Alt fra donationer og CSR-rapporter til, at medarbejderne arbejder frivilligt for velgørende organisationer. Man kan også sikre, at underleverandørerne ikke bruger børnearbejdere, at de overholder menneskerettighederne og behandler det omgivende miljø anstændigt.

– Det er ikke et spørgsmål om enten eller. Det er en evolution, som er i gang. Bare det, at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen lancerer en kampagne om at lære danske virksomheder om CSR, er et tydeligt signal om, at vi er i gang. Vi ser flere og flere aktivister i jakkesæt på direktiongangene, siger Tania Ellis.

Atle Midttun mener, at energiselskaberne bør gribe trenden og involvere interessenterne i endnu højere grad.

– De skal lytte og udvikle en strategi og et engagement, så de kan bevare deres legitimitet. Ellers vil det få store følger. På langt sigt er selskaberne afhængige af de politiske miljøer, der regulerer dem. Og de politiske miljøer er styret af vælgernes interesser, påpeger han og understreger, at priser, forsyningssikkerhed og markedsbetragtninger er meget relevante, når man taler om energiselskabers CSR.

– Selskaberne har også et samfundsansvar i at få markedet til at fungere. Miljøansvaret hviler naturligvis tungt på energiselskabernes skuldre på grund af det produkt, branchen leverer. Derfor forventer forbrugerne netop også, at branchen gør noget aktivt, siger han.

Medarbejder-magt

Men hvad er så nok at gøre? Hvor meget skal der til for at forbrugere og andre af selskabernes interessenter er tilfredse og oplever selskaberne som troværdige?

– Det er et langt sejt træk, der skal til. Og det er bedre at starte nu end slet ikke at gå i gang. For det står efterhånden klart for en-

Hvad er CSR?

EU-kommissionen definerer CSR således: Corporate Social Responsibility er virksomhedernes frivillige arbejde med sociale og miljømæssige forhold. Det kan være både interne som eksterne forhold i virksomhederne.

Læs mere om bl.a. EU's grønbog om CSR

www.europa-kommissionen.dk/eu-politik/noegleomraader/beskaeft_arb/index005

Læs mere på www.europa.eu/scadplus/leg/da/cha/co0019.htm

og www.europa.eu/scadplus/leg/da/lvb/n26034.htm

Kampagnen 'Overskud med Omtanke' mellem Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og Rambøll Management definerer det som virksomhedens frivillige arbejde med at tænke hensyn til samfundet, miljøet og interessegrupper ind i forretning- og virksomhedsdrift.

Læs mere på www.overskudmedomtanke.dk

Sådan kan man arbejde med CSR

- 1. Cause Promotions:** Sociale sponsorater
- 2. Cause-Related Marketing:** Bidrag/donationer af procentdel af indtægter ved salg af produkter, der støtter en sag.
- 3. Corporate Social Marketing:** Støtte til adfærdssædrende kampagner.
- 4. Corporate Philanthropy:** Direkte donationer til velgørende formål.
- 5. Community Volunteering:** Frivilligt arbejde i (lokal)samfundet.
- 6. Socially Responsible Business Practices:** Erhvervspraktikker og investeringer, der støtter sociale formål.

Kilde: Tania Ellis

Hvad gør andre?

BP skiftede for nogle år tilbage logo og identitet fra British Petroleum til Beyond Petroleum. Læs mere på www.bp.com

General Electric tilbyder med deres store projekt Ecomagination miljørigtig energi til kunderne. Læs mere på www.ge.com

Foto: DONG Energy

hver, at vi ikke kan fortsætte, som vi hidtil har gjort. Der er helt klare beviser på, hvordan vores forretnings- og produktionsmetoder har skadet mennesker og miljø rundt omkring i verden, siger Tania Ellis.

Fordele ved CSR er til at tage og føle på, mener hun:

- Medarbejderne har magten netop nu, og det betyder noget for dem, hvilken virksom-

somhed de arbejder for, og hvilket omdømme virksomheden har. Og så er det vigtigt ikke at se

på CSR som en udgift, men som en forretningsmulighed til for eksempel at udvikle nye markeder. Det er 'både og' – en slags forretningsmulighed med investering i fremtiden. Vi må væk fra 'enten eller' tankegangen, siger Tania Ellis.

Og der er penge at tjene på at være socialt ansvarlig, mener begge. De erkender, at det kan være svært at få indtægter til at vise direk-

Hvad er Global Compact?

FN har udviklet ti Global Compact principper. Det er frivillige initiativer, virksomheder kan arbejde efter. Principperne er inden for menneskerettigheder, miljø, arbejdstagerrettigheder og anti-korruption. Virksomheder skal ansøge om at være med i netværket omkring principperne og skal offentlig forklare og rapportere om, hvordan virksomheden støtter de ti principper. Læs mere på www.unglobalcompact.org

te tilbage til det sociale ansvar. Ud over omdømme, medarbejderpleje og den slags. Men der findes virksomheder, der selv har udviklet værktøjer til at undersøge, hvad CSR har tjent dem. For eksempel den amerikanske tæppeflisevirksomhed InterfaceFLOR. I 1994 startede virksomheden med at arbejde med bæredygtig produktion. I 2006 havde virksomheden sparet 1,8 mia. kr. på at være bæredygtig.

- Men det kræver villighed til at tænke langsigtet, og at turde lave nogle investeringer i dag, man først kan se afkastet af om flere eller mange år, siger Tania Ellis. ■

Andre CSR-certificeringer og standarder

Læs også om SA8000 på www.sa8000.org, AA1000 på www.accountability21.net, OECD Guidelines for Multinational Enterprises på www.oecd.org, FN's Global Reporting Initiative (GRI) på www.globalreporting.org og om ISO 26000 på www.iso.org.

Tania Ellis' debutbog, 'De nye pionerer – om sociale innovatører, der skaber vækst, værdi og en bedre verden', udkom på Jyllands-Postens Forlag den 28. november 2006. Bogen sætter fokus på social innovation og det oversete vækstfænomen socialt entreprenørskab. Hovedbudskabet er, at økonomi og humanisme ikke er uforenelige størrelser.

Læs mere på www.taniaellis.dk og www.interfacefloor.com

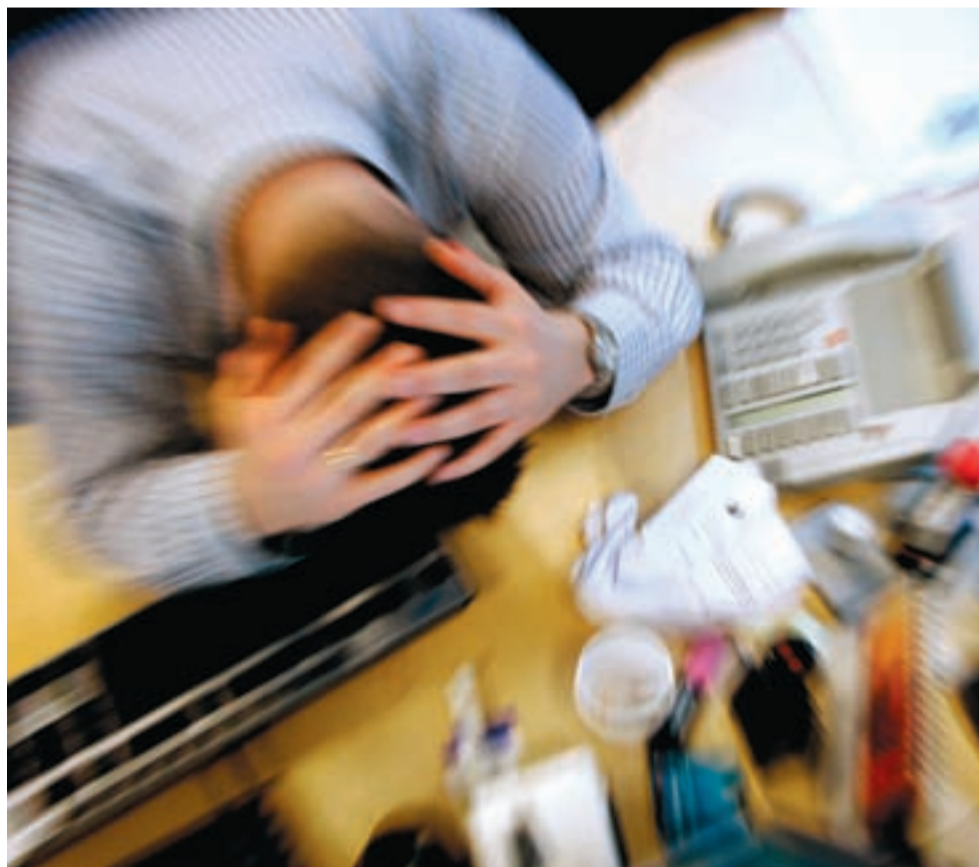
Hjælp til etisk handel på vej

Et nyt center, som kan hjælpe med socialt ansvar på leverandørsiden for alle brancher, kan blive realitet til sommer.

Af Marianne Hartz Thomas, LivingWords

Avisforsider med billeder af indiske arbejdere, der står i kemikaliebade til knæene for at farve tøj til de vestlige forbrugere, er skræksce-nariet for mange virksomheder. Nu er et nyt dansk center på vej, der kan hjælpe alle brancher med at komme sådanne avissider i forkøbet. Centret skal støtte danske virksomheder, der handler med leverandører særligt i udviklingslande, hvor praksis og normer er meget anderledes end herhjemme.

- Når danske virksomheder i dag går ud på verdensmarkedet, kan det være en jungle for dem at vurdere, om deres leverandører

overholder etiske retningslinier. Ofte drejer det sig om retningslinier, som for danske virksomheder er en selvfølge. Her kan centret forhåbentligt blive en hjælp. Det vil kunne bistå med rådgivning, træning, vejledning og netværk både i Danmark og udlandet, siger Christina Meyer, der er koordinator på etableringen af centret.

For energibranchen vil det bl.a. være de selskaber, der importerer råvarer fra udviklingslandene, som kan få gavn af centret.

- Der mangler et sted, hvor virksomheder kan få overblik over de ressourcer, der eksisterer på området for ansvarlig leverandørstyring, og hvordan man håndterer de problemer, man møder, siger koordinatoren.

Norsk og engelsk inspiration

Det er Max Havelaar, Forbrugerrådet og Folkekirkens Nødhjælp, der sammen har sat initiativet i gang. Det bygger på et samarbejde mellem virksomheder, erhvervsorganisationer, fagbevægelse og græsrodder (NGO'er).

Inspirationen til centret er bl.a. kommet fra Norge og England, hvor der i flere år har eksisteret lignende initiativer.

- Vi kan se fra de norske og engelske erfaringer, at sådan et center kan hjælpe med at støtte processen og give bistand til arbejdet med ansvarlig leverandørstyring, siger Christina Meyer.

Centret vil højst sandsynligt fungere som en medlemsorganisation, der vil kræve at medlemmerne tiltræder og implementerer en såkaldt code of conduct på området for etisk handel. Medlemmerne vil binde sig til at implementere ledelsespolitikker og systemer for deres arbejde med ansvarlig leverandørstyring, og de skal også forvente, at de årligt skal rapportere om, hvordan det går med deres leverandører, hvilke problematikker, der er opstået, og hvordan virksomheden forsøger at løse dem.

Endnu forhandler de forskellige organisationer om den endelige udformning af centret. Christina Meyer forventer, at centret kan holde stiftende generalforsamling inden for det næste halve år. ■

Læs mere på www.etniskhandel.no og www.ethicaltrade.org